

Drank- en horecawet

Artikel 4

1. Aan een vergunning, die op grond van artikel 3 voor het horecabedrijf wordt verleend aan een rechtspersoon niet zijnde een naamloze vennootschap of besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, die zich richt op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard, verbinden burgemeester en wethouders een of meer voorschriften of beperkingen die, gelet op de plaatselijke of regionale omstandigheden, nodig zijn ter voorkoming van mededinging door het verstrekken van alcoholhoudende drank, die uit een oogpunt van ordelijk economisch verkeer als onwenselijk moet worden beschouwd.

2. De in het eerste lid bedoelde voorschriften of beperkingen kunnen op geen andere onderwerpen betrekking hebben dan:

- a. in de inrichting te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen;
- b. het openlijk aanprijzen van de mogelijkheid tot het houden van bijeenkomsten als bedoeld onder a;
- c. de tijden gedurende welke in de betrokken inrichting alcoholhoudende drank wordt verstrekt.

3. Bij gemeentelijke verordening kunnen nadere regels worden gesteld met betrekking tot de in het eerste lid bedoelde voorschriften of beperkingen.

4. Door burgemeester en wethouders worden, indien dit in verband met een wijziging in de plaatselijke of regionale omstandigheden nodig is, aan een reeds verleende vergunning als bedoeld in het eerste lid voorschriften of beperkingen als in dat lid bedoeld verbonden of aan een zodanige vergunning verbonden voorschriften of beperkingen gewijzigd of ingetrokken.

5. Burgemeester en wethouders kunnen met het oog op bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard ontheffing verlenen van de aan een vergunning verbonden voorschriften of beperkingen als bedoeld in het eerste lid.

Toelichting

De huidige artikelen 4, 5 en 6 zijn ingevoegd bij de wet van 24 januari 1991 (Stb. 54), die met ingang van 1 juni 1991 in werking is getreden. Deze artikelen bevatten een instrumentarium ter beteugeling van het zogenoemde paracommercialisme waaronder wordt verstaan: het door sportverenigingen, buurt-, dorps- en clubhuizen, kerkelijke instellingen en dergelijke onder ongelijke voorwaarden in concurrentie treden met reguliere horecaondernemingen.

De bedoelde ongelijke voorwaarden doen zich voor doordat de instellingen veelal subsidies ontvangen ten behoeve van de door hen verrichte activiteiten en meestal niet als bedrijf in het handelsregister zijn ingeschreven. In beginsel zijn zij evenmin inschrijfplichtig bij het Bedrijfschap Horeca, waardoor zij zich niet hoeven te houden aan de horeca-cao of hoeven bij te dragen aan een aantal specifieke horecavoorzieningen, zoals het bedrijfspensioenfonds. Bovendien gelden voor hen vaak fiscaal gunstiger voorwaarden dan voor de reguliere horeca.

De regering is van mening dat deze mededinging onder ongelijke voorwaarden, gelet op de gerechtvaardigde belangen van het horecabedrijfsleven, uit een oogpunt van ordelijk economisch verkeer als onwenselijk moet worden beschouwd en heeft daarom de onderhavige wettelijke voorzieningen getroffen. Het doel daarvan is de paracommerciële activiteiten van niet-horeca-instellingen aan banden te leggen door middel van aan vergunningen voor deze instellingen te verbinden voorschriften of beperkingen. Nadat de regeling ter beteugeling van het paracommercialisme enkele jaren had gewerkt, heeft de regering een brief naar de Tweede Kamer der Staten-Generaal gezonden, waarin die regeling werd geëvalueerd. Die brief is in deze uitgave in onderdeel II opgenomen.

Zelfregulering

De regering geeft bij de beteugeling van het paracommercialisme de voorkeur aan het instrument van zelfregulering. Zulks komt tot uitdrukking in artikel 5. Daarin wordt bepaald dat aan een vergunning

geen voorschriften of beperkingen worden verbonden, indien de betrokken instelling gebonden is aan met het Bedrijfschap horeca gemaakte afspraken ter regulering van haar horeca-activiteiten. De regering ziet hierin een stimulans om te komen tot regeling van de materie door de betrokkenen zelf. Er bestaat reeds een groot aantal van dergelijke zelfreguleringsafspraken, met name in de sport- en de welzijnssector. Verwezen zij naar de toelichting op artikel 5.

Alcoholontmoediging en drankmisbruik

Blijkens de op de hiervoor genoemde wet betrekking hebbende kamerstukken is alcoholontmoediging of het tegengaan van drankmisbruik uitdrukkelijk niet een doelstelling van de in de onderhavige artikelen neergelegde regeling. Evenmin is het de bedoeling om de instellingen geheel 'droog te leggen'. Binnen de grenzen van de vergunning blijft het hun toegestaan alcoholhoudende drank te verstrekken.

Eerste lid

Voorschriften en beperkingen

Ingevolge deze bepaling zullen burgemeester en wethouders aan een vergunning die op grond van artikel 3 wordt afgegeven aan een rechtspersoon als in dit lid bedoeld, voorschriften of beperkingen moeten verbinden. Die voorschriften of beperkingen moeten zijn gericht op het voorkomen van ongewenste mededinging. Het gaat hierbij om de mededinging die plaatsvindt doordat, door het verstrekken van alcoholhoudende drank in de in de vergunning vermelde inrichting, in concurrentie wordt getreden met een of meer reguliere horecaondernemingen, waarbij deze laatste in een nadeliger positie verkeren, omdat die mededinging geschiedt onder ongelijke voorwaarden. Het gaat dan ook alleen om de mededinging voor zover die uit een oogpunt van ordelijk economisch verkeer als onwenselijk moet worden beschouwd.

De vergunning

De bepaling beperkt zich tot de in artikel 3 bedoelde vergunning, omdat juist in de sfeer van die vergunning zich het verschijnsel van paracommercialisme voordoet. Kenmerkend voor het paracommerciële optreden van een instelling is immers dat zij in concurrentie treedt met de reguliere horeca doordat, al dan niet in het kader van door die instelling zelf georganiseerde activiteiten, het verstrekken van alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse in de instelling op bedrijfsmatige wijze geschiedt.

Rechtspersonen

Uiteraard behoeft artikel 4 geen toepassing te vinden ten aanzien van die vergunninghouders, die op gelijke wijze en onder gelijke voorwaarden als een regulier horecabedrijf op de markt opereren. Om dit te bereiken is het artikel zodanig geconstrueerd dat de voorschriften of beperkingen alleen behoeven te worden verbonden aan vergunningen die worden verleend aan rechtspersonen. Dit houdt in dat het artikel niet van toepassing is op natuurlijke personen (eenmansbedrijven) of vennootschappen onder firma te verlenen vergunningen. Wel zullen de kerkgenootschappen en zelfstandige onderdelen daarvan, die ingevolge artikel 2, eerste lid, van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek rechtspersoonlijkheid bezitten, eronder vallen. De naamloze en de besloten vennootschap - bij uitstek de rechtsvormen van ondernemingen - zijn met zoveel woorden uitgezonderd. In de praktijk heeft dit tot gevolg dat artikel 4 alleen betekenis heeft voor verenigingen, stichtingen en kerkgenootschappen. De voorschriften of beperkingen worden slechts aan de vergunning verbonden, indien de desbetreffende rechtspersoon zich richt op activiteiten van recreatieve, sportieve, sociaal-culturele, educatieve, levensbeschouwelijke of godsdienstige aard. Alleen in die gevallen waarin in de instelling naast of in het kader van dergelijke activiteiten bedrijfsmatig alcoholhoudende drank voor gebruik ter plaatse wordt verstrekt, zullen zich de eerder bedoelde ongelijke voorwaarden voor kunnen doen en kan er sprake zijn van ongewenste mededinging in de eerder bedoelde zin. Indien bijvoorbeeld een stichting of vereniging als enige activiteit het exploiteren van een horecabedrijf tot doelstelling zou hebben, is er geen sprake van paracommercialisme en derhalve evenmin aanleiding artikel 4 toe te passen, aangezien zij dan niet op ongelijke voorwaarden als een reguliere horecaonderneming aan het marktverkeer zal deelnemen. Datzelfde geldt voor sportkantines die aan een ondernemer zijn verplacht.

Een door het lid van de Tweede Kamer, de heer Van Erp, ingediend amendement, dat beoogde door middel van een wijziging van artikel 55 vast te leggen dat gedeputeerde staten bij het verlenen van vergunningen aan gemeenten ook de onderhavige bepalingen zouden moeten toepassen, werd verworpen. Hieruit kan derhalve geconcludeerd worden dat artikel 4 niet van toepassing is ten aanzien van de drankverstrekking door de gemeenten zelf.

'Nodig zijn'

De voorschriften of beperkingen moeten voorts nodig zijn om de ongewenste mededinging te voorkomen. Daarbij zijn de plaatselijke of regionale omstandigheden bepalend voor de inhoud ervan. Hierdoor wordt gewaarborgd dat burgemeester en wethouders telkens wanneer zij een vergunning aan een instelling verlenen, daarbij de belangen van de reeds aanwezige horecaondernemingen in ogenschouw zullen nemen. Het betekent echter niet dat in alle gevallen daadwerkelijk voorschriften of beperkingen nodig zijn. Er kan zich bijvoorbeeld een situatie voordoen waarin geen sprake is van paracommercialisme, omdat er geen horecabedrijven in de omgeving aanwezig zijn waarmee de betrokken instelling in concurrentie treedt. In een dergelijke situatie zou de instelling door de voorschriften of beperkingen onnodig en ten koste van het voorzieningenniveau voor de consument in haar activiteiten kunnen worden belemmerd.

Paracommercieel handelen

De mate waarin de instellingen in concurrentie treden met reguliere horecaondernemingen en waarin dit uit een oogpunt van ordelijk economisch verkeer als onwenselijk moet worden beschouwd, kan verschillen naar aard van de desbetreffende instellingen, hun omvang, & omvang van hun kantine-inrichting en plaatselijke en regionale omstandigheden. Deze omstandigheden zullen met name betrekking hebben op het aantal in de omgeving van de instelling aanwezige reguliere horecabedrijven en de mate waarin deze over faciliteiten beschikken om aan de bestaande vraag naar horecadiensten te voldoen. Ook de handhaving van een redelijk voorzieningenniveau kan daarbij een rol spelen. Indien er wel een of meer horecabedrijven in de omgeving aanwezig zijn, zal een instelling die bedrijfsmatig alcoholhoudende drank verstrekt volgens de regering om die reden al geacht kunnen worden paracommercieel te handelen. Het hangt dan van de mate van onwenselijkheid van dat handelen af welke voorschriften of beperkingen aan de vergunning worden verbonden. Blijkens de memorie van toelichting zullen de voorschriften of beperkingen slechts betrekking kunnen hebben op de handelingen die in het kader van die vergunning kunnen worden verricht. Voor zover die handelingen een niet-paracommercieel karakter dragen, zoals bestuurs- en ledenvergaderingen of andere activiteiten die alleen door leden van een vereniging kunnen worden bijgewoond, zullen de voorschriften of beperkingen die aan de desbetreffende vergunning zijn verbonden daarop geen betrekking kunnen hebben. In de memorie van antwoord noemde de regering voorts oudercommissieavonden door scholen georganiseerde ouder- avonden het afscheid van de voorzitter van een ouderraad of van de directeur van een school als voorbeelden van dergelijke niet-paracommerciële handelingen. Het gaat erom dat in deze gevallen sprake is van bijeenkomsten met een zakelijk karakter die in direct verband staan met de normale activiteiten van de instelling. 1-let feit dat een instelling hoge kantinewinsten behaalt is op zich onvoldoende om paracommercieel handelen aan te nemen.

Overgangsbepaling

In de vestigingswetgeving is het gebruikelijk om bij de invoering van nieuwe regelingen reeds verkregen rechten te ontzien. Toepassing van dit beginsel zou ten aanzien van de onderhavige regeling echter tot gevolg hebben dat het beoogde doel namelijk het tegengaan van ongewenste mededinging niet bereikt zou worden. De bestaande situatie zou daarmee immers in feite gehandhaafd worden. Daarom is voorzien in een belangrijke overgangsbepaling. Die legde aan het college van burgemeester en wethouders de verplichting op om aan voor de inwerkingtreding van die wet verleende vergunningen alsnog voorschriften of beperkingen te verbinden tenzij voor de betrokken instellingen een zelfreguleringverplichting gold. Het college diende binnen negen maanden na het tijdstip van in werking treden van de wijzigingswet (1 juni 1991) aan die verplichting te voldoen, dus voor 1 maart 1992.

Leges

Omdat het verbinden van voorschriften of beperkingen aan nieuw te verlenen vergunningen extra werkzaamheden voor de gemeenten met zich meebrengt, is besloten om de leges voor het aanvragen van vergunningen voortaan door de gemeentebesturen zelf te laten bepalen. Voorheen werden die leges op grond van artikel 25, tweede lid bij algemene maatregel van bestuur vastgesteld. Bij de wijzigingswet van 24 januari 1991 is dit artikellid geschrapt. Daardoor werd bereikt dat ten aanzien van

die leges de in het algemeen voor gemeentelijke leges geldende bepalingen van toepassing werden. Die bepalingen zijn thans in de Gemeentewet opgenomen.

De aldus door het gemeentebestuur vastgestelde leges gelden niet alleen voor de instellingen, maar ook voor de reguliere horecaondernemers. De laatsten hebben immers een duidelijk belang bij de toepassing van de onderhavige regeling. Voor het ambtshalve alsnog verbinden van voorschriften of beperkingen aan reeds bestaande vergunningen kunnen geen leges worden gevorderd. Er is daarbij immers geen sprake van het verlenen van nieuwe vergunningen. Het zou trouwens ook niet redelijk zijn de betrokken instellingen voor een wijziging van een aan hen reeds rechtmatig verleende vergunning leges in rekening te brengen.

Sancties en beroep

Indien de betrokken instelling in strijd handelt met de aan haar verleende vergunning verbonden voorschriften of beperkingen kan de vergunning op grond van artikel 31, tweede lid, onder a worden ingetrokken. In dat geval kan, ingevolge derde lid van dat artikel, gedurende een jaar na die intrekking aan haar geen nieuwe vergunning worden verleend. Parallel daaraan wordt ingevolge artikel 27 eerste lid gedurende dat jaar een verzoek om een nieuwe vergunning geweigerd.

Tegen het verlenen van een vergunning onder voorschriften of beperkingen of het alsnog verbinden van voorschriften of beperkingen aan een bestaande vergunning kon voorheen bij gedeputeerde staten beroep worden ingesteld. Deze regeling week af van de normale beroepsgang zoals die zich de laatste jaren had ontwikkeld op basis van de Algemene wet bestuursrecht. Met de laatste wijziging van de Drank- en Horecawet is ook deze Awb-conform gemaakt.

Tweede lid

Dit lid geeft een limitatieve opsomming van de onderwerpen waarop krachtens het eerste lid te stellen voorschriften of beperkingen betrekking kunnen hebben. Deze opsomming is bewust beperkt tot de genoemde drie onderwerpen. Enerzijds wordt hiermee zeker gesteld dat de voorschriften of beperkingen alleen verband houden met de verstrekking van alcoholhoudende drank door de instelling. Anderzijds is deze beperking aangebracht, omdat het niet de bedoeling is elke drankverstrekking door de instelling onmogelijk te maken.

Afhankelijk van de concrete omstandigheden van het geval zullen burgemeester en wethouders steeds moeten beoordelen ten aanzien van welke van deze onderwerpen het nodig is voorschriften of beperkingen aan de vergunning te verbinden en wat de inhoud daarvan moet zijn. Zo kan het beperken van de mogelijkheden om reclame te maken voor in de instelling te houden bijeenkomsten al een zodanig matigend effect hebben op het aantal van die bijeenkomsten dat de geconstateerde ongewenste mededinging in voldoende mate wordt tegengegaan. Verdergaande beperkingen zijn dan niet nodig.

Met 'bijeenkomsten van persoonlijke aard', wordt bedoeld op bijeenkomsten met een veelal feestelijk karakter, waarbij alcoholhoudende drank wordt genuttigd. die geen direct verband houden met de activiteiten van de rechtspersoon. Daarbij moet gedacht worden aan bruiloften, recepties bij jubilea en dergelijke. Voor zover die bijeenkomsten tevens een zakelijk karakter hebben, direct verband houdend met de activiteiten van de rechtspersoon, zoals het afscheid van de voorzitter van een vereniging, vallen deze niet onder het bereik van de onderhavige bepaling.

Met betrekking tot de tijden gedurende welke in de betrokken inrichting alcoholhoudende drank wordt verstrekt kan met name gedacht worden aan het vaststellen van bepaalde tijdsperiodes rond bepaalde activiteiten van de instelling, zoals sport- wedstrijden.

Derde lid

In het algemeen acht de wetgever het wenselijk dat het door de gemeentebesturen gevoerde beleid ter uitvoering van artikel 4, eerste lid, zoveel mogelijk wordt geobjectiveerd. In het onderhavige lid wordt daarom bepaald dat bij gemeentelijke verordening nadere regels kunnen worden vastgesteld met betrekking tot de in dat artikel bedoelde voorschriften of beperkingen.

Deze regels kunnen enerzijds een concretisering van de voorschriften of beperkingen aan de hand van de in het tweede lid genoemde onderwerpen bevatten, anderzijds kunnen daarin ook nadere criteria worden uitgewerkt waaraan burgemeester en wethouders bij de toepassing van artikel 4 dienen te toetsen. Zulks komt de duidelijkheid voor en de rechtszekerheid van belanghebbenden ten goede. Bovendien kan het bijdragen aan de handhaafbaarheid en de controleerbaarheid van de onderhavige regeling.

Omdat de behoefte aan een dergelijke verordening van gemeente tot gemeente sterk kan variëren, is de onderhavige bepaling facultatief geformuleerd.

Vierde lid

Ingevolge dit artikellid dienen burgemeester en wethouders alsnog voorschriften of beperkingen aan een reeds verleende vergunning te verbinden dan wel bestaande voorschriften of beperkingen te wijzigen of in te trekken, indien een wijziging in de plaatselijke of regionale omstandigheden daartoe noopt. Dit zal zowel een verruiming als een verdere beperking van de mogelijkheden van de instelling tot alcoholverstrekking kunnen inhouden.

De wijziging in de omstandigheden waar hierop wordt gedoeld zal bijvoorbeeld een verandering in het aantal dan wel de omvang van de in de omgeving van de instelling gevestigde reguliere horecabedrijven kunnen betreffen.

Bij het uitvoering geven aan dit artikellid zullen burgemeester en wethouders opnieuw de criteria van het eerste lid moeten toepassen.

Vijfde lid

In dit artikellid wordt aan burgemeester en wethouders de mogelijkheid geboden om in bijzondere gevallen op reeds aan een vergunning verbonden voorschriften of beperkingen uitzonderingen toe te staan. Een dergelijke ontheffing kan slechts worden verleend 'met het oog op bijzondere gelegenheden van zeer tijdelijke aard'. Daarbij kan gedacht worden aan bijzondere festiviteiten of attracties waardoor de vraag naar horecadiensten het bestaande aanbod overtreft. Dit criterium is ontleend aan het oude artikel 38, tweede lid (thans artikel 35). De uitleg die daaraan in dat kader wordt gegeven zal dus ook van belang kunnen zijn voor de toepassing van de onderhavige ontheffingsmogelijkheid.

Bij de beslissing over een ontheffingsaanvraag zal het gemeentebestuur alle in het geding zijnde belangen, waaronder die van de reguliere horeca een belangrijke plaats innemen, in de overwegingen moeten betrekken. Hoewel daarbij het plegen van overleg met het betrokken bedrijfsleven niet uitdrukkelijk is voorgeschreven, kan en zal dat in veel gevallen wel noodzakelijk en dus ingevolge de algemene beginselen van behoorlijk bestuur geboden zijn.

Uiteraard geldt deze ontheffingsmogelijkheid niet voor instellingen die onder een zelfreguleringsafpraak vallen. Aan de vergunningen voor dergelijke instellingen worden immers in het geheel geen voorschriften of beperkingen verbonden. Hun drankverstrekkingsovereenkomsten worden, afgezien van de algemene wettelijke eisen, uitsluitend beperkt door de met het Bedrijfschap Horeca overeengekomen regeling waaraan zij zijn gebonden.

Artikel 5

1 Artikel 4 is niet van toepassing, indiende betrokken rechtspersoon gehouden is uitvoering te geven aan een regeling, betrekking hebbend op een of meer van de in artikel 4, tweede lid, bedoelde onderwerpen, die door die rechtspersoon of een organisatie waarbij deze is aangesloten, schriftelijk is overeengekomen met het Bedrijfschap Horeca en Catering.

2 Burgemeester en wethouders trekken aan een vergunning verbonden voorschriften en beperkingen als bedoeld in artikel 4 op verzoek van de vergunninghouder in, indien voor deze een verplichting is ontstaan als bedoeld in het eerste lid.

3 Ten aanzien van een reeds verleende vergunning is, indien een verplichting als bedoeld in het eerste lid eindigt, artikel 4, eerste lid, van overeenkomstige toepassing.

Toelichting

Algemeen

In dit artikel wordt het beginsel van zelfregulering uitgewerkt. Als de instellingen, al dan niet in georganiseerd verband, met het Bedrijfschap horeca tot overeenstemming komen over de door hen in het kader van het tegengaan van ongewenste mededinging in acht te nemen beperkingen bij het verstrekken van alcoholhoudende drank, is er geen reden voor het verbinden van voorschriften of beperkingen aan de aan die instellingen verleende vergunningen. Artikel 4 is in dat geval dan ook niet van toepassing. Het zijn dan de partijen zelf die verantwoordelijk zijn voor een juiste nakoming van de afspraken en die elkaar daarop kunnen aanspreken. Zolang er een gehoudenheid tot naleving van die afspraken bestaat, is hier voor de overheid geen taak weggelegd.

Van belang is dat, indien partijen van de door dit artikel geboden mogelijkheid gebruik wensen te maken, zij er verstandig aan doen zulks uitdrukkelijk vast te leggen en duidelijke voorzieningen te treffen met betrekking tot de gevolgen van niet-naleving, opzegging en vervallen van de gemaakte afspraken. Dit zal er ook toe kunnen bijdragen dat burgemeester en wethouders snel en eenvoudig

kunnen vaststellen of er al dan niet voorschriften of beperkingen aan de vergunning ii ioeien worden verbonden.

In de sportsector zijn in het verleden overeenkomsten tot stand gekomen tussen het Bedrijfschap Horeca en onderstaande organisaties. Overigens zijn deze overeenkomsten medio 2000 door het bedrijfschap opgezegd. Als gevolg daarvan is artikel 5, eerste lid, voor verenigingen die aangesloten zijn bij de genoemde koepelorganisatie niet langer van toepassing. Het betrof overeenkomsten met de navolgende organisaties:

de Nederlandse Sport Federatie te Arnhem,
de Koninklijke Nederlandse Atletiek Unie te Utrecht,
de Nederlandse Beugelbond te Beythuysen,
de Koninklijke Nederlandse Biljartbond te Leusden,
het Koninklijk Nederlands Christelijk Gymnastiekverbond te Amersfoort,
het Nederlands handbalverbond te Zaltbommel,
de Nederlandse handboogbond te Waalwijk,
de Koninklijke Nederlandse Hockeybond te Amstelveen,
de Nederlandse Jeu de Boulesbond te Amsterdam,
de Nederlandse Kanobond te Weesp,
de Koninklijke Nederlandse Korfbalbond te Zeist,
de Nederlandse Dames Korfbalbond te Nuenen,
de Koninklijke Nederlandse Krachtsportbond te Sassenheim,
de Koninklijke Nederlandse Motorrijders Vereniging te Arnhem,
de Nederlandse Politie sportbond te Eten-Leur,
de Nederlandse Rugbybond te Huizen,
de Koninklijke Nederlandse Schaatsenrijdersbond te Amersfoort,
de Koninklijke Nederlandse Schuttersassociatie te Amersfoort,
de Nederlandse Studentensportstichting te Utrecht,
de Nederlandse Tafeltennisbond te Zoetermeer,
de Nederlandse Touwtrekbond te Doetinchem,
de Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (amateursectie) te Zeist,
de Nederlandse Volleybalbond te Woerden,
de Koninklijke Nederlandse Watersportbond te Amsterdam,
de Koninklijke Nederlandse Wielervedereniging te Woerden en
de Koninklijke Nederlandse Zwembond te Utrecht.

Voor de welzijnssector is een overeenkomst gesloten met de Vereniging van Ondernemingen in de gepremieerde en gesubsidieerde welzijnssector (VOG) te 'sGravenhage. Ook met de Stichting Friese Dorpshuizen is een overeenkomst tot stand gekomen. Deze overeenkomsten betreffen veelal de tijden gedurende welke alcohol geschonken mag worden, een verbod van het ter beschikking stellen of het verhuren van de kantine ten behoeve van bruiloften, partijen en dergelijke en het zich onthouden van commerciële horeca-activiteiten die niet in overeenstemming zijn met de doelstelling van de instelling.

Eerste en tweede lid

Het eerste lid heeft betrekking op de ten tijde van de inwerkingtreding van dit artikel reeds bestaande zelfreguleringsafspraken die een regeling bevatten met betrekking tot de paracommerciële activiteiten van de desbetreffende instellingen. Ten aanzien van dergelijke instellingen blijft artikel 4 buiten toepassing.

Het artikel stelt als enige inhoudelijke eis dat de met het Bedrijfschap Horeca getroffen regeling betrekking moet hebben op een of meer van de in artikel 4, tweede lid, genoemde onderwerpen, dat wil zeggen in inrichtingen van de instellingen te houden bijeenkomsten van persoonlijke aard, zoals bruiloften en partijen, het maken van reclame voor het houden van dergelijke bijeenkomsten of de tijden gedurende welke in die inrichtingen alcoholhoudende drank wordt verstrekt. Voor het overige heeft de wetgever zich niet met de inhoud van die regeling willen bemoeien. Indien de betrokken partijen, de horeca enerzijds en de instellingen anderzijds, tevreden zijn over de gemaakte afspraken, is er immers geen reden voor overheidsingrijpen.

Het in zelfregulering toepassen van de hier bedoelde regelingen moet, zoals reeds bleek, zijn grondslag vinden in afspraken die zijn gemaakt niet het Bedrijfschap Horeca. Dergelijke afspraken kunnen tot stand komen tussen het bedrijfschap en overkoepelende organisaties waarbij de instellingen zijn aangesloten, ofwel tussen het bedrijfschap en de instellingen zelf. Dit laatste is met

name van belang in die sectoren waar het vanwege de organisatiestructuur niet mogelijk is op representatief niveau afspraken te maken, waaraan de desbetreffende instellingen kunnen worden gebonden. Dit geldt bijvoorbeeld voor kerkelijke instellingen en niet-beroepsmatig geleide sociaal-culturele instellingen.

Het Bedrijfschap Horeca is in dit verband aangewezen als de meest representatieve organisatie, mede omdat alle horecaondernemers bij dat bedrijfschap moeten zijn ingeschreven. Afspraken met het Bedrijfschap Horeca hebben bovendien het voordeel dat zij landelijk gelden en voor alle bij overkoepelende organisaties aangesloten instellingen gelijkmatig kunnen worden toegepast.

Het eerste en tweede lid zijn niet van toepassing indien er slechts op plaatselijk niveau overeenstemming bestaat tussen (organisaties van) horecaondernemers en instellingen over de door de desbetreffende instellingen te hanteren gedragslijn. Het ligt dan echter wel voor de hand dat het college van burgemeester en wethouders daarbij bij de formulering van de voorschriften of beperkingen aansluiting zullen zoeken.

Voor de toepasselijkheid van het eerste en tweede lid is voorts vereist dat voor de betrokken instelling een verplichting bestaat om uitvoering te geven aan de met het bedrijfschap overeengekomen regeling. Die gehoudenheid kan voor de individuele instelling rechtstreeks voortvloeien uit de met het bedrijfschap gemaakte afspraken, eventueel door medeondertekening van de door een overkoepelende organisatie met het bedrijfschap gesloten overeenkomst. Zij kan ook haar basis vinden in verplichtingen die door de overkoepelende organisatie op grond van met het bedrijfschap gemaakte afspraken aan de aangesloten instellingen zijn opgelegd.

Het is niet noodzakelijk dat de met het bedrijfschap overeengekomen regeling in een overeenkomst is neergelegd. Denkbaar is bijvoorbeeld ook dat het bedrijfschap uitdrukkelijk instemt met door een instelling aan zichzelf of door een overkoepelende organisatie aan haar leden opgelegde beperkingen ter zake van de alcohol-verstreking.

Aangezien het van belang is duidelijk te kunnen vaststellen wanneer er sprake is en een in dit artikel bedoelde regeling of wanneer de gemaakte afspraken vervallen of eventueel de verleende instemming kan worden ingetrokken, wordt ten slotte vereist dat de afspraken schriftelijk zijn vastgelegd. Daardoor wordt tevens de toetsing van de gemaakte afspraken aan deze bepaling voor burgemeester en wethouders vergemakkelijkt.

Tweede en derde lid

liet tweede lid bevat een voorziening voor eventuele nog tot stand te komen afspraken. In dat geval worden de aan een vergunning verbonden voorschriften of beperkingen op verzoek van de vergunninghouder ingetrokken.

Het derde lid regelt het spiegelbeeld daarvan: indien de instelling niet langer gebonden is aan de gemaakte afspraken dienen burgemeester en wethouders tot toepassing van artikel 4, eerste lid, over te gaan en alsnog de nodige voorschriften of beperkingen aan de reeds verleende vergunning te verbinden.